

§ 376

Samarbete kring en forskarmiljö med fokus på hållbar social samhällsutveckling

KSN-2019-03469

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** Uppsala kommun går in i ett samarbete med Uppsala universitet i syfte att formalisera initiativet om en forskarmiljö som fokuserar på hållbar social samhällsutveckling, i enlighet med **bilaga 1**,
2. **att** Uppsala kommun ger ett startbidrag till Uppsala universitet för forskningsinitiativet om 1,5 miljoner kronor vardera under 2019 och 2020 samt
3. **att** uppdra till kommunledningskontoret att formalisera samarbetet och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2020 med ett förslag till medfinansiering av forskningsinitiativet för åren 2021–2023.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Sammanfattning

Uppsala kommun har fått en förfrågan från Uppsala universitet om att ingå i ett samarbete som syftar till att bygga upp en forskningsmiljö kring hållbar social samhällsutveckling.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterat 2019-11-15

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2019-11-15

Diarienummer:
KSN-2019-03469

Handläggare:
Patrik Hesselius

Samarbete kring en forskarmiljö med fokus på hållbar social samhällsutveckling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** Uppsala kommun går in i ett samarbete med Uppsala universitet i syfte att formalisera initiativet om en forskarmiljö som fokuserar på hållbar social samhällsutveckling, i enlighet med **bilaga 1**,
2. **att** Uppsala kommun ger ett startbidrag till Uppsala universitet för forskningsinitiativet om 1,5 miljoner kronor vardera under 2019 och 2020 samt
3. **att** uppdra till kommunledningskontoret att formalisera samarbetet och återkomma till kommunstyrelsen i juni 2020 med ett förslag till medfinansiering av forskningsinitiativet för åren 2021–2023.

Ärendet

Uppsala kommun har fått en förfrågan från Uppsala universitet om att ingå i ett samarbete som syftar till att bygga upp en forskningsmiljö kring hållbar social samhällsutveckling.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Föreliggande ärende bedöms kunna bidra till ökad förståelse för stadsutvecklingen ur ett näringslivs-, barn- och jämställdhetsperspektiv.

Föredragning

Uppsala är ett av regeringens prioriterade områden i satsningen på nya hållbara städer och stadsdelar. Denna satsning är en mångmiljardinvestering med fokus på att utveckla hållbarhet i framkant, innovation och nyskapande. För Uppsala betyder det

ytterligare två tågspår mellan Uppsala och Stockholm, en ny tågstation vid Bergsbrunna, nya kollektivtrafikstråk och nya bostadsområden i de södra stadsdelarna.

Idag är vi Sveriges fjärde storstad med drygt 230 000 invånare. År 2050 kan vi vara 340 000 invånare. Därför behövs det fler bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och skolor och mer och snabbare kollektivtrafik. Uppsala är en del av en större och snabbt växande arbetsmarknadsregion i Stockholm-Mälardalen. Det driver på behovet av att Uppsala växer hållbart och genomtänkt.

Sammantaget är detta en historisk satsning, med statens långsiktiga stöd. Visionen är innovativa modellområden med unika möjligheter för testbäddar, där nya lösningar prövas i verkliga miljöer. För det behövs samarbete och dialog med forskarsamhällets och marknadens skarpaste kompetenser.

Uppsala har två världsledande universitet med kompetens inom flertalet områden som kan stötta kunskapsutvecklingen och bidra till en hållbar utveckling av Uppsala. Redan idag pågår flertalet mindre samarbeten och Uppsala kommun bidrar bland annat med att finansiera doktorander och forskartjänster som ett sätt att stärka kunskapsutbytet.

Uppsala universitet har kommit med ett förslag till ett forskningsinitiativ kring hållbar social samhällsutveckling (**bilaga 1**) för att kunna stärka forskningen inom området och även samla de mindre samarbeten som idag redan är etablerade.

För Uppsala kommun bedöms detta stärka förståelsen för hur kommunen kommer att utvecklas framöver och hur vi på bästa sätt kan bidra till en hållbar social utveckling i vårt arbete. En ökad förståelse kring urbaniseringen bidrar även till att kommunen får en ökad insikt kring landsbygdsutvecklingen. Sveriges lantbruksuniversitet har visat ett stort intresse för att på sikt gå in i samarbetet.

Ett närmare samarbete med Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet kan även komma att bidra till kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning av kommunens egen personal.

Förslaget innebär att Uppsala kommun går in i ett samarbete med Uppsala universitet i syfte att skapa en forskningsmiljö kring hållbar social samhällsutveckling. Uppsala kommun går in med startbidrag under 2019 och 2020, samt efter vidare dialog med Uppsala universitet eventuellt bidrar med resurser från 2021.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för startbidragen på 1,5 miljoner kronor per år för 2019 och 2020 belastar kommunledningskontoret budget. Utrymmet tas från avsatta medel för det försenade projektet Science Gallery Lab Uppsala under 2019 och 2020.

Kommunstyrelsen behöver, efter beslut om formen och nivån på det fortsatta samarbetet i juni 2020, beakta kostnaderna för 2021–2023 i kommande Mål och budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterat 2019-11-15

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Datum:
2019-12-06Diarienummer:
KSN-2019-03469

Bilaga - Samarbete kring en forskarmiljö med fokus på hållbar social samhällsutveckling

Uppsala universitets beskrivning av forskningsinitiativet

Hållbar social samhällsutveckling

Det finns ett stort antal samhällsfrågor som är starkt kopplade till städer och urbaniseringsprocesser. Dessa frågor är samtidigt ytterst relevanta och viktiga forskningsfrågor där svensk forskning har stora förutsättningar att ligga i den internationella framkanten med hjälp av bl a våra rika registerdata.

Vi ser idag en fortsatt urbanisering som har tydliga kopplingar till bristsituationer på bostadsmarknaden samt social och etnisk segregering. Samtidigt finns tydliga tendenser till ökad ojämlikhet i termer av inkomster, jobbmöjligheter och hälsa. Det finns även tecken på att skillnader i uppväxtvillkor mellan geografiska områden är stora och kanske även ökande. Parallellt med urbaniseringen pågår dessutom en kraftfull teknisk utveckling som ändrar förutsättningarna på arbetsmarknaden och även påverkar hur vi ser på samhälls-, stadsplanering och byggnation i stort. Förutsättningarna för och behovet av geografisk rörlighet ändras när tekniken möjliggör andra former av tillgänglighet.

Det här forskningsinitiativet syftar till, genom att stärka och utveckla samarbetet mellan olika forskargrupper, att bygga en stark forskningsmiljö på temat hållbar samhällsutveckling. Fokus kommer att ligga på ekonomisk och social hållbarhet. Den övergripande frågan är hur vi kan bygga städer och genomföra lokal politik som motverkar sociala problem och befrämjar barns och ungas utvecklingsmöjligheter.

Forskningsmiljön på temat hållbar samhällsutveckling är gemensamt initierat av företrädare för Nationalekonomiska institutionen och Institutet för bostads- och urbanforskning (IBF) vid Uppsala universitet. Forskningsinitiativet kommer att vara ett flervetenskapligt samarbete där vi utnyttjar universitetets bredd för att stärka de enskilda forskargrupperna. Vi kommer även att söka samverka med kommun och

region. Samverkan kan stärka forskningen genom att tillföra mer detaljerad kunskap om institutionella och lokala förhållanden och kommer även att underlätta kunskapsöverföring från forskning till praktik. Här kommer redan pågående samarbeten med Uppsala kommun att utgöra en naturlig startpunkt.

Startpunkten för detta forskningsprogram går under arbetsnamnet ”Urban Lab” och är en geografiskt koncentrerad forskargrupp som fokuserar på kvantitativ samhällsvetenskap. I förlängningen tänker vi oss att temat för satsningen kan breddas och eventuellt inkorporeras i andra satsningar inom ramen för Uppsala University Sustainability Initiative (UUSI). Ett område som vi redan nu ser som speciellt intressant är ”Urban Health” där vi kan se en mängd samarbetsytter med olika medicinskt inriktade forskargrupper.

Urban Lab

”Urban Lab” är tänkt att vara ett empiriskt inriktat forskningsinitiativ. Syftet med initiativet är skapa ett flervetenskapligt forskningsprogram för kvantitativa studier av frågor kopplade till städer och urbaniseringsprocesser. Initiativet kommer i stor utsträckning bygga på att kombinera kvantitativ metodkompetens från flera ämnen med unika geokodade svenska mikrodata.

Möjliga frågor som kan belysas inom Urban Lab:

- Varför växer vissa städer medan andra krymper?
- Vad förklarar migrationsprocesserna?
- Vilken betydelse har de lokala arbetsmarknaderna, och förändringen av dessa, för denna förståelse?
- Inom städerna, varför utvecklas vissa områden positivt och andra negativt?
- Hur påverkas de omgivande icke-urbana områdena av urbanisering?
- Vad är det som styr:
  - Gentrifiering av områden?
  - Segregering på bostadsmarknaden (i termer av inkomst, utbildning och etnicitet)?
  - Befolkningssammansättningen i små geografiska områden?
  - De lokala bostadsmarknaderna (priser, byggande, etc)?
- Hur påverkar urbaniseringen den ekonomiska ojämlikheten?
- Hur påverkar urbaniseringen individernas hälsa?
- Vilken betydelse har den geografiska platsen under uppväxten för framtida utfall?
- Vilken roll spelar lokal politik för den lokala utvecklingen?

Givet vikten av dessa frågor och betydelsen av att förstå dem för samhällsutvecklingen, så har dock anmärkningsvärt lite kvantitativ forskning bedrivits på dem i Sverige. Rika mikrodata och statistiska metoder för att ge trovärdiga svar på frågorna saknas inte. Det som saknats är möjligheten att bygga upp en tillräckligt stor grupp med mikroekonomiskt drivna personer med syfte att jobba med just dessa frågor.

Organisation

Den organisatoriska formen för forskningssatsningen diskuteras inom ramen för Uppsala universitets samverkansavtal med Uppsala kommun samt en framtida koppling till Uppsala University Sustainability Initiative (UUSI). Om det blir flera olika satsningar inom ramen för UUSI kan det finnas skäl att organisationsformerna koordineras.